

Høringsnotat

**Forslag til endringer i introduksjonsloven (integreringstiltak for å
avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19)**

19. mai 2020

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	3
2 Bakgrunn	3
3 Departementets vurderinger og forslag.....	3
3.1 Innledning	3
3.2 Utvidet introduksjonsprogram for deltagere i slutfasen av introduksjonsprogrammet	4
3.3 Forsterket introduksjonsprogram etter prinsippene i ny integreringslov	5
3.4 Utvidet norskopplæring for personer som avslutter sin opplæring høsten 2020 ...	7
3.5 Saksbehandling.....	8
4 Økonomiske og administrative konsekvenser	8
4.1 Utvidet introduksjonsprogram.....	9
4.2 Forsterket introduksjonsprogram.....	10
4.3 Utvidet norskopplæring	10
5 Forslag til lovendringer	11

1 Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) for å avhjelpe konsekvenser som følge av utbrudd av covid-19.

2 Bakgrunn

Utbrudd av covid-19 og de iverksatte smitteverntiltakene kan ha negative konsekvenser for deltagere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap, både på kort og lengre sikt. På kort sikt gjelder dette redusert tilbud om opplæring, og redusert mulighet til å gjennomføre prøver i norsk og samfunnskunnskap. Deltagere som nærmer seg fullført introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan få lavere læringsutbytte enn i en normalsituasjon. Utbruddet har ført til høy arbeidsledighet, og det vil bli svært utfordrende for yrkesdeltagere med lav formell kompetanse og liten yrkeserfaring å komme i jobb i tiden fremover.

På denne bakgrunn vurderer Kunnskapsdepartementet å iverksette tiltak for å avhjelpe disse konsekvensene. Flere av tiltakene forutsetter lovregulering, enten fordi de utgjør endringer i eller tilpasninger til reglene i introduksjonsloven eller fordi de gir rettigheter som ikke følger av loven.

I høringsnotatet her foreslås et nytt kapittel 4B i introduksjonsloven som innebærer og legger til rette for tiltak for å avhjelpe konsekvensene av utbrudd av covid-19.

Bestemmelser i lovforslaget som har budsjettmessige konsekvenser vil ikke foreslås innført uten at det er budsjettmessig dekning. Med forbehold om budsjettmessig dekning tar departementet sikte på at lovendringene og tiltakene skal tre i kraft fra 1. august 2020.

3 Departementets vurderinger og forslag

3.1 Innledning

Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltagelse i yrkes- og samfunnslivet, og å styrke deres økonomiske selvstendighet. Loven er foreslått erstattet av ny integreringslov, se Prop. 89 L (2019-2020) Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven). Formålet med integreringsloven er foreslått å være at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige.

Hensikten med bestemmelsene som foreslås her, er å muliggjøre tiltak for å avhjelpe konsekvensene utbrudd av covid-19 har hatt for mulighetene til å oppnå formålene med integreringslovgivningen.

Tiltak for å avhjelpe konsekvensene av utbrudd av covid-19 vil først og fremst være aktuelle for de som allerede deltar i ordningene etter introduksjonsloven og som nå både får sitt tilbud påvirket og skal over i et mer uforutsigbart arbeidsmarked enn tidligere. Med forbehold om Stortingets vedtak vil den nye integreringsloven tre i kraft i 1. januar

2021. Den nye loven legger blant annet til rette for at flere skal kunne ta formell opplæring gjennom introduksjonsprogrammet. Det innføres differensiert programtid og sluttmaal, slik at deltagerne får et program med innhold og varighet som er tilpasset deres bakgrunn og mål. Alle som skal delta i introduksjonsprogram etter forslaget til ny lov, skal gjennomføre kompetansekartlegging og karriereveiledning før oppstart i program. Norskopplæringen er også foreslått styrket, og introduksjonslovens krav om å gjennomføre et visst antall timer norskopplæring erstattes med et krav om at den enkelte skal oppnå et minimumsnivå i norsk. Forslagene i dette høringsnotatet skal blant annet legge til rette for at personer som startet i introduksjonsprogrammet etter 1. januar 2019 skal få utbytte av noen av prinsippene i integreringsloven.

3.2 Utvidet introduksjonsprogram for deltagere i slutfasen av introduksjonsprogrammet

Departementet foreslår lovendringer som innebærer at deltagere i slutfasen av introduksjonsprogrammet kan få mulighet til utvidet programtid på inntil seks måneder og behovsprøvd karriereveiledning. Deltagere som avslutter programmet høsten 2020 går ut i et usikkert arbeidsmarked og mange vil stille svakt på grunn av lite erfaring. De kan derfor ha behov for ytterligere kvalifisering for å styrke sin kompetanse.

Målgruppen for utvidet program etter den foreslåtte bestemmelsen er deltagere som startet i introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019 og som fortsatt deltar i introduksjonsprogrammet når endringene trer i kraft. Målgruppen inkluderer også de som har fått forlenget sitt program med inntil ett år etter introduksjonsloven § 5.

Bestemmelsen innebærer at deltagere som omfattes av målgruppen nevnt ovenfor har rett til få vurdert behovet for å få utvidet program. Vurderingen tar utgangspunkt i om deltageren har behov for utvidelsen for å kunne komme i arbeid eller utdanning. Det er kommunen som vurderer den enkeltes behov for utvidelse. Kommunen vurderer også hvor lang utvidelse den enkelte skal få innenfor rammen av seks måneder. For deltagere som ikke har fått forlenget sitt program etter introduksjonsloven § 5, bør kommunene vurdere å benytte muligheten til å forlenge programmet med inntil ett år.

Utbruddet av covid-19 har ført til begrensinger i tilbudet om introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Videre har utbruddet ført til svært stor arbeidsledighet. Selv om det er tegn til at arbeidsledigheten igjen synker, vil personer med lite utdanning og liten erfaring fra det norske arbeidslivet få ekstra store utfordringer med å komme inn i arbeidsmarkedet.

Kommunens vurdering av behovet for utvidet programtid må for det første ta utgangspunkt i hvilket tilbud den enkelte har fått under utbrudd av covid-19, og hvor begrenset dette har vært. Fravær under utbruddet skal uansett legges til programmets varighet, jf. midlertidig forskrift om tilpasning i lovgivningen om opplæring i mottak, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap som følge av utbrudd av covid-19 § 4, se også Prop. 103 L (2019–2020) for forslag om lovfesting av de midlertidige bestemmelsene. Kvaliteten i opplæringen og de tiltakene som faktisk er gjennomført må også vurderes med tanke på om det har gitt tilstrekkelig læringsutbytte.

For eksempel kan digital undervisning til personer med lite digital kompetanse ha gitt svært lite utbytte. Videre bør det vurderes hvor nært arbeid eller utdanning den enkelte er. For personer som har kommet inn på en utdanning fra høsten 2020 er det sannsynligvis ikke behov for å utvide programtiden. Utvidelse kan særlig være aktuelt for deltagere som har hatt et kvalifiseringsløp mot en jobb eller bransje hvor det ikke lenger er realistisk å få jobb med det første, grunnet utbruddet. Som omtalt under kan karriereveiledning her bidra til å vurdere om målet bør endres og om den enkelte derfor har behov for utvidet programtid.

I den nåværende situasjonen vil det uansett være utfordrende for en flyktning med begrensede språkkunnskaper og lite formell kompetanse å etablere en varig tilknytning til det norske arbeidsmarkedet, særlig hvis han eller hun avslutter introduksjonsprogrammet uten konkrete planer og må melde seg arbeidsledig hos NAV. I slike tilfeller mener departementet det vil være hensiktsmessig å utvide programtiden, slik at det kan legges en plan for kvalifisering som kan bidra til å unngå at den enkelte avslutter programmet til arbeidsledighet. Hvis det ikke er mulig å gjennomføre all nødvendig kvalifisering innenfor rammene av introduksjonsprogrammet bør kommunen i samarbeid med andre aktører legge til rette for at deltageren unngår avbrudd i kvalifiseringen.

De samme momentene som er nevnt ovenfor er relevante i vurderingen av hvor lang utvidelse den enkelte har behov for. Hvis målet for introduksjonsprogrammet til den enkelte endres, kan dette tilsi en lengre utvidelse enn dersom målet er uendret. Som nevnt over bør kommunen vurdere å benytte muligheten til å forlenge programmet med inntil ett år for deltagere som ikke har fått forlenget sitt program etter introduksjonsloven § 5.

Departementet foreslår også at deltagere i slutfasen av introduksjonsprogrammet får mulighet til karriereveiledning, dersom det er behov for det. Kommunen vurderer om den enkelte har behov for karriereveiledning. Det er flere momenter som er relevante i denne vurderingen, både forhold ved deltageren og forhold ved arbeidsmarkedet. Deltagere med et klart karrieremål, som er bevisst på potensielle utfordringer som følge av utbrudd av covid-19 har trolig ikke behov for karriereveiledning. Er deltageren derimot usikker på hva vedkommende ønsker å arbeide med eller har siktet seg inn mot arbeid i en bransje som opplever utfordringer som følge av utbruddet, kan karriereveiledning gi stort utbytte. Karriereveiledning kan i slike tilfeller være nyttig for å avgjøre om den enkelte skal fortsette mot sitt opprinnelige mål eller om karriereveien bør endres. Karriereveiledning kan også være nyttig for kommunens vurdering av om den enkelte har behov for utvidet program, og eventuelt hvor lang utvidelsen bør være. Det er fylkeskommunen som skal sørge for karriereveiledning etter dette forslaget.

3.3 Forsterket introduksjonsprogram etter prinsippene i ny integreringslov

Departementet foreslår lovendringer som innebærer at deltagere som har lengre tid igjen i introduksjonsprogrammet skal kunne få forsterket introduksjonsprogram etter prinsippene i forslag til ny integreringslov, jf. Prop. 89 L (2019-202) kapittel 4. Hva som skal være innholdet i det forsterkede programmet må vurderes individuelt.

Målgruppen for forsterket introduksjonsprogram er deltagere som har startet i introduksjonsprogrammet etter 1. januar 2019. Mange i denne gruppen kan fortsatt ha behov for en lengre periode med kvalifisering før de er klare for overgang til arbeid eller utdanning.

Hensikten med et forsterket introduksjonsprogram er at flere deltagere skal få nytte av prinsippene i ny integreringslov. Det viktigste i denne sammenhengen er integreringsplan med sluttmaal, karriereveiledning samt ytterligere utvidelse av introduksjonsprogrammets varighet for de som har sluttmaal om fullført videregående opplæring.

Departementet foreslår at alle deltagerne skal ha rett til å få revidert sin individuelle plan etter introduksjonsloven § 6 og få den omgjort til en integreringsplan, slik den foreslås i ny integreringslov § 15. Den største forskjellen mellom den individuelle planen og integreringsplanen, er at integreringsplanen skal angi deltagerens sluttmaal. Sluttmaålet er målet for deltagelsen i introduksjonsprogrammet, for eksempel oppnådd formell kompetanse eller overgang til jobb i en konkret bransje. Ved fastsettelse av det konkrete målet, skal kommunen blant annet se hen til deltagerens utdanningsbakgrunn, alder, interesser og motivasjon.

Videre foreslår departementet at alle deltagerne i målgruppen skal få vurdert om de har behov for karriereveiledning. Av kapasitetshensyn er det ikke realistisk at alle deltagerne som har behov for det vil få gjennomført karriereveiledning i løpet av høsten 2020. En del vil også måtte gjennomføre karriereveiledning i løpet av våren 2021. Kommunen må derfor både vurdere om og eventuelt når karriereveiledning bør gjennomføres.

Vurderingen bør gjøres i forbindelse med omgjøringen av den individuelle planen til en integreringsplan. De som bør prioriteres for karriereveiledning høsten 2020 er deltagere som er tidlig i løpet og usikre på utdannings- eller yrkesvalg, deltagere som ikke har noe klart sluttmaal for programmet og deltagere som bør revidere sine mål grunnet utbruddet av covid-19. Deltagere som har en god og realistisk plan med konkrete mål som fortsatt er relevante til tross for utbruddet av covid-19, bør ikke prioriteres. Det er fylkeskommunen som skal sørge for karriereveiledning etter dette forslaget.

Karriereveiledning kan være et nyttig virkemiddel som gir god effekt for nyankomne innvandrere ved flere anledninger, ikke bare ved oppstart av program. Kommunene bør derfor vurdere om deltagere som ikke får tilbud om karriereveiledning høsten 2020 kan ha behov for karriereveiledning våren 2021. I vurderingen er flere momenter relevante. Det kan for eksempel ha skjedd ytterligere endringer i arbeidsmarkedssituasjonen grunnet covid-19 som gjør at den enkeltes sluttmaal bør endres, den enkeltes progresjon kan tilsi at det er behov for endring i sluttmaålet eller innholdet i planen, eller det kan ha skjedd endringer i den enkeltes motivasjon eller målsetninger. Karriereveiledning kan bidra til å vurdere om sluttmaålet fortsatt er realistisk, alternativt bidra til å vurdere mer realistiske mål, bidra til å styrke den enkeltes motivasjon mm.

Departementet foreslår at deltagere som etter sin nye integreringsplan får sluttmaal om fullført videregående opplæring, kan få programtid på inntil tre år, med mulighet for ett års forlengelse slik at den totale programtiden blir fire år. Rammen på totalt fire år skal inkludere den tiden deltageren allerede har vært i programmet. Det foreslås at muligheten

for ett års forlengelse kun skal gjelde dersom det er grunn til å forvente at deltageren vil klare å gjennomføre videregående opplæring innenfor rammen på fire år.

Utover det som er nevnt ovenfor foreslår departementet ikke å regulere innholdet i forsterket program nærmere. Departementet vil likevel fremheve at kommunene bør vurdere å inkludere kurs i foreldreveiledning og livsmestring i programmet hvis deltageren ikke har gjennomgått disse elementene og kommunen har mulighet til å tilby dette.

Departementet mener at forslagene til utvidet og forsterket program, som gjennomgått i dette punktet og punkt 3.2 ovenfor, vil muliggjøre tiltak både for de som er i slutfasen av introduksjonsprogrammet, og for deltagere som har lengre tid igjen.

Introduksjonsprogrammet skal etter gjeldende rett være individuelt tilpasset. Eksempelvis kan en person med medbrakt høyere utdanning være i slutfasen av programmet etter ett år. Andre, for eksempel de som trenger omfattende kvalifisering for å være klare for det norske arbeidsmarkedet, kan etter to år fortsatt ha behov for lengre tid i programmet.

Departementet har sett behov for å gjøre noen generaliseringer, da det er ønskelig at alle som er deltagere i introduksjonsprogrammet når lovendringene trer i kraft, skal kunne vurderes for enten utvidet eller forsterket program. Dette er bakgrunnen for at departementet foreslår at alle som har startet opp i introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019 skal omfattes av muligheten til utvidet introduksjonsprogram for deltagere i slutfasen av introduksjonsprogrammet, jf. punkt 3.2, mens det foreslås at deltagere som har startet i programmet etter 1. januar 2019 omfattes av målgruppen for forsterket introduksjonsprogram etter prinsippene i ny integreringslov, jf. punkt 3.3.

Departementet er oppmerksom på at det kan være stor variasjon i behovene til den enkelte deltager innenfor disse to gruppene. Det er et førende prinsipp i introduksjonsloven at introduksjonsprogrammet skal være individuelt tilpasset. Dette er også et førende prinsipp for endringene departementet nå foreslår for å avhjelpe utfordringene som utbrudd av covid-19 har forårsaket. De foreslåtte hjemlene innebærer at den enkelte kommune må vurdere hva som er behovet for den enkelte deltager for at han eller hun skal komme ut i arbeid eller utdanning.

3.4 Utvidet norskopplæring for personer som avslutter sin opplæring høsten 2020

Departementet foreslår lovendringer som innebærer at deltagere som har rett og plikt til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap og som avslutter sin opplæring høsten 2020 får rett til utvidet opplæring i norsk, i inntil seks måneder. Gode norskkunnskaper kan være avgjørende for overgang til arbeid eller utdanning og departementet vurderer at det bør satses på mer opplæring for de som avslutter opplæringen i et mer utfordrende arbeidsmarked enn tidligere.

Det foreslås at det kan gis inntil seks måneders utvidet opplæring. Det foreslås at alle i målgruppen gis rett til utvidet opplæring, men at det er opp til kommunen å vurdere varigheten av utvidelsen i det enkelte tilfellet.

Vurderingen gjøres på samme måte som ved vurderingen av ytterligere opplæring etter introduksjonsloven § 18. Etter gjeldende rett skal kommunen tilby opplæring opp til nivå B2 hvis dette nivået kan nås innenfor de pliktfestede 600 timene, og opp til nivå B1 hvis dette nivået kan nås innen den totale rammen på 3000 timer. Kommunen vurderer deltagers behov og fatter vedtak om tildeling av et visst antall timer videre opplæring. Kommunen kan kreve at deltageren gjennomfører tester for å fastslå om det er behov for ytterligere opplæring.

For de som også er deltagere i introduksjonsprogram må varigheten av utvidet opplæring også ses opp mot utvidet programtid. Det kan være hensiktsmessig at programmet og opplæringen avsluttes samtidig.

3.5 Saksbehandling

Kommunen må fatte nye vedtak for deltagere som kommer inn under ordningene som foreslås i punktene 3.2 til 3.4.

Den utvidede varigheten av introduksjonsprogrammet og norskopplæringen, som omtalt i punkt 3.2 og 3.4, skal løpe fra tidspunktet det opprinnelige vedtaket om norskopplæring utløper.

Avgjørelser etter bestemmelsene i det nye kapittelet regnes som enkeltvedtak og kan påklages til fylkesmannen etter introduksjonsloven § 22.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Bosatte flyktninger inngår i grunnlaget for rammetilskuddene til kommunene og fylkeskommunene på linje med øvrige innbyggere. I tillegg er merutgiftene knyttet til bosetting og integrering finansiert særskilt i form av tilskudd fra staten per person i målgruppen for tilskuddene. Tilskuddene skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig bosettings- og integreringsarbeid. Kommunene står fritt til å disponere de fleste tilskuddsmidlene innenfor rammen av gjeldende lovverk, og de beholder eventuelle overskudd av midlene.

Som det går fram av Prop. 103 L (2019-2020) Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, forventes det at kommunenes utgifter til introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap isolert sett vil øke noe som følge av at deltagerne skal kunne fullføre sin kvalifisering etter at covid-19-restriksjonene er avsluttet og motta introduksjonsstønad i hele perioden. Samtidig forventes det at kommunene i økende grad kan gjenoppta introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for personer i målgruppen. Tilskuddene som finansierer kommunenes bosettings-, kvalifiserings- og integreringsarbeid har hatt relativ høy dekningsgrad de siste årene. En dekningsgrad som ligger noen prosentpoeng lavere enn dagens, vil fortsatt være en god dekningsgrad. Departementet mener derfor at en økning i kommunenes utgifter i en periode som følge av utbrudd av covid-19, vil kunne finansieres innenfor dagens økonomiske rammer.

Departementet ser at en forsterket innsats for å begrense de negative konsekvensene av utbrudd av covid-19 for deltagere i introduksjonsprogram og norskopplæring, som beskrevet i dette høringsnotatet, vil medføre ekstra kostnader for kommunene. Bestemmelser i loven som har budsjettmessige konsekvenser vil ikke foreslås innført uten at det foreligger budsjettmessig dekning.

4.1 Utvidet introduksjonsprogram

Departementet vurderer at det særlig er de som er i sluttfasen av introduksjonsprogrammet og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap som vil oppleve de negative konsekvensene av utbrudd av covid-19. Departementet legger til grunn at det er denne gruppen som særlig vil ha behov for utvidet programtid og ekstra norskopplæring.

Det er ifølge tall fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet i underkant av 10 000 deltagere som i løpet av 2020 vil ha vært i introduksjonsprogrammet i 2 år. Kommunene har mulighet til å tilby forlenget introduksjonsprogram opp til tre år innenfor dagens lov, men denne muligheten brukes i veldig varierende grad av kommunene. Som det foreslås under punkt 3.2 vil kommunene med lovendringene som her foreslås også få muligheten til å utvide programmet utover 3 år når deltageren har behov for utvidelsen for å kunne komme i arbeid eller utdanning. Kommunen skal vurdere konkret hvor lang utvidelse som skal gis. For deltagere som vil få programtid utover tre år er rammen for utvidelse seks måneder.

Departementet mener at integreringstilskuddet bør styrkes med 250 mill. kroner for å stimulere til økt bruk av forlenget programtid for de som har behov for det for å kunne komme i arbeidet eller utdanning.

Som omtalt under punkt 3.2 skal kommunen vurdere om den enkelte har behov for karriereveiledning. Etter forslaget til ny integreringslov, vil fylkeskommunen få et ansvar for å gi karriereveiledning til deltagere i introduksjonsprogram. Bevilgningen til fylkeskommunene er derfor økt allerede i 2020. En økning i målgruppen for karriereveiledning og en fremskynding av dette tiltaket som foreslått her, innebærer behov for en ytterligere økning i bevilgningen for 2020 og 2021.

Det legges til grunn 1,5 time individuell veiledning og 1,5 time gruppeveiledning og at en time veiledning inkludert tolk koster 1 500 kroner. Det vil bli en kapasitetsutfordring for fylkeskommunene å klare å legge til rette for karriereveiledning for mange på kort tid. Departementet legger til grunn at inntil 3 750 personer skal kunne få tilbud om karriereveiledning i løpet av høsten 2020. Videre legger departementet til grunn at de resterende deltagerne som har behov det skal kunne få karriereveiledning i 2021. Dette er anslått til rundt 5 700 deltagere for utvidet program, jf. punkt 3.2, og forsterket program, jf. punkt 3.3. Til sammen legger departementet til grunn at inntil 9450 deltagere totalt skal kunne få tilbud om karriereveiledning i 2020 og 2021.

Departementet anslår at tiltakene vil innebære behov for ytterligere 10 mill. kroner til karriereveiledning for deltagere i introduksjonsprogrammet i 2020.

4.2 Forsterket introduksjonsprogram

Lovforslagene som vil muliggjøre forsterket program er elementer fra forslaget til ny integreringslov, jf. Prop. 89 L (2019-2020). Et av målene med den nye integreringsloven er at flere skal få formell kompetanse innfor rammen av introduksjonsprogrammet. Programmet skal bli mer differensiert og alle skal gjennomføre karriereveiledning. Departementet foreslår ikke at det skal bli obligatorisk karriereveiledning for deltagere i et forsterket introduksjonsprogram, men kommunene skal vurdere om den enkelte har behov for veiledning. Se punkt 4.1 om kostnaden for dette.

Videre skal den enkelte få revidert sin individuelle plan og få den omgjort til en integreringsplan med slutt mål. For de som får slutt mål om gjennomført videregående opplæring kan programtiden forlenges. I forslag til ny integreringslov fremmes både tiltak som innebærer økte kostnader og reduserte kostnader for kommunene. Samlet sett er det lagt til grunn at ny integreringslov kan gjennomføres innenfor eksisterende rammer. Dette blant annet fordi forslaget legger opp til at noen skal ha lengre og andre kortere introduksjonsprogram. Som det fremgår av punkt 3.3 foreslås det her kun å fremskynde tiltaket om utvidet programtid for personer med slutt mål om videregående opplæring i introduksjonsprogrammet. Det anslås at dette isolert sett har en kostnadsside som først vil få effekt i 2022 og 2023.

4.3 Utvidet norskopplæring

Lovendringen om utvidet norskopplæring skal bidra til at den enkelte får tilstrekkelige norskferdigheter til å stå i eller komme tilbake til arbeid, komme i utdanning og oppnå en varig tilknytning til arbeidslivet, og derigjennom avhjelpe uheldige konsekvenser av utbruddet av covid-19.

Som det fremgår av punkt 3.4 skal personer som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap og som skal avslutte sin opplæring mellom tidspunktet endringene trer i kraft og 31. desember 2020 få rett til inntil seks måneders utvidet opplæring. Beregningsgruppa for utlendingsforvaltningen har lagt til grunn at om lag 7 000 personer er i målgruppen for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap år 3 i 2020. Departementet anslår utgiftene til tiltaket til om lag 161 mill. kroner.

Innspill til departementet tilsier at flere opplæringssteder har uutnyttet kapasitet, inkludert tilgjengelige lærere, som følge av færre deltagere i opplæring enn tidligere år. Det er derfor grunn til å tro at kommunale voksenopplæringssentre har kapasitet til å påta seg oppgaven å gi opplæring til nye grupper deltagere uten større administrative konsekvenser.

Når flere skal få mer opplæring i norsk, vil det være nødvendig med opplæringstiltak som kan fungere som supplement til den ordinære norskopplæringen i kommunal regi. Det finnes en rekke gratis tilgjengelige nettressurser til bruk i norskopplæringen. Disse er i bruk i ulik grad ved de kommunale norskopplæringstilbudene, og bruken kan økes ved økt kjennskap. Det finnes i tillegg en rekke nettbaserte tilbud som tilbys av ulike forlag mot betaling av en lisens, og noen opplæringssenter dekker allerede i dag kostnader til slike lisenser for sine deltagere. For å legge til rette for økt bruk vil departementet vurdere å

opprette en egen tilskuddsordning for formålet. Flere grupper vil dra nytte av økt tilgang til nettressurser og det vil for mange være en fordel om norskopplæring kan gis som en kombinasjon av ordinær klasseromsundervisning og nettbasert opplæring.

5 Forslag til lovendringer

I lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) foreslås følgende endringer:

I

Nytt kapittel 4B skal lyde:

Kapittel 4B. Tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

§ 20 d *Utvidet programtid*

Deltagere som startet introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019, og som fortsatt deltar i programmet når dette kapitlet trer i kraft, kan få utvidet programmet med inntil seks måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

Deltagere som startet introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019 og som fortsatt deltar i programmet når dette kapitlet trer i kraft, har rett til å få vurdert behovet for og eventuelt gjennomført karriereveiledning.

§ 20 e *Forsterket introduksjonsprogram*

Deltagere som startet i introduksjonsprogrammet etter 1. januar 2019 og som fortsatt deltar i programmet når dette kapitlet trer i kraft, har rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltagelsen i introduksjonsprogrammet, samt til å få vurdert behovet for karriereveiledning.

Får deltageren etter revisjon av individuell plan sluttmaal om fullført videregående opplæring, kan programmet vare inntil tre år. Dersom det er grunn til å forvente at deltageren vil fullføre videregående opplæring med en forlengelse, kan programmet forlenges med inntil ett år.

§ 20 f *Utvidet norskopplæring*

Deltagere som har rett og plikt til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen mellom tidspunktet når dette kapitlet trer i kraft og 31. desember 2020, har rett til utvidet opplæring i norsk i inntil seks måneder.

§ 20 g *Kommunens og fylkeskommunens ansvar*

Kommunen sørger for utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter bestemmelsene i §§ 20 d og 20 e. Opplæring etter §§ 20 f skal gis av kommunen eller av andre som kommunen godkjenner.

Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter bestemmelsene i §§ 20 d og 20 e.

II

Loven gjelder fra den tid kongen bestemmer.